PROSPETTI SBIEĦ ĦAFNA

EDWARD SCICLUNA /Ministru għall-Finanzi

L-ekonomija ta' pajjiżna reġgħet qiegħda minn tal-ewwel fl-Ewropa speċjalment fejn jidħol tkabbir u rata ta' żieda ta' xogħol

Ma nistax nibda dan l-artiklu wara l-elezzjoni mingħajr ma nirringrazja lil kulħadd u nisperaw li l-ħidma tul din il-leġiżlatura f'dawn il-ħames snin li ġejjin tkun ta' sodisfazzjon bħalma kienet dik ta' qabilha fl-aħħar erba' snin li għaddew.

Jekk tiftakru sew qabel l-elezzjoni kien hemm dak l-istorbju, kritika u kummenti għaddejjin, wieħed jgħaddi fuq l-ieħor u dejjem jiżdiedu u jkomplu jiżdiedu. Kont ngħidilkom li l-għada tal-elezzjoni l-affarijiet jikkwietaw, it-trab jilħaq jogħqod u mbagħad immiddu jdejna għax-xogħol bħal qabel. Dan huwa llum.

Illum, l-għada tal-elezzjoni biex ngħidu hekk, irridu mmiddu jdejna u nibdew naħdmu. Wieħed irid jara fejn ħalla u fejn se nkomplu. L-elettorat ukoll daħal f'dak l-ispirtu għax ivvota kif ivvota għax jaf li wara dak l-istorbju kollu b'dak il-kliem għaddej miż-żewġ naħat, u kultant kliem iebes ħafna, fl-aħħar mill-aħħar wieħed irid jerġa' jmur lura għax-xogħol.

Il-familja trid tgħix, it-tfal imorru l-iskola u jibdew l-aspirazzjonijiet għall-futur li jsibu x-xogħol, li jkollhom dħul tajjeb li forsi jagħmlu ftit sahra u wkoll li mbagħad jitgawda dak id-dħul tagħhom permezz ta' mhux biss affarijiet li huma ta' kuljum imma ukoll xi vaganza fost affarijiet oħra. Din hija ħajja normali li l-familja taspira għaliha u emmnet li dan il-Gvern jista' jasal bħalma fil-fatt għamel f'dawn l-aħħar erba' snin.

Fejn se mmorru? L-ekonomija fl-ewwel erba' xhur ta' din is-sena kienet b'saħħitha, dik ta' 4.2%. Huwa minnu li kienet ftit inqas milli kienet f'din l-aħħar sena, sentejn iżda nistgħu ngħidu li sabet dak li ngħidulu ekwilibrium ta' ftit 'l fuq minn 4%. Erbgħa fil-mija hija rata tajba, anzi għall-Ewropej hija rata tajba ħafna speċjalment meta tara li aħna erġajna ġejna l-ewwel f'dik li hija rata ta' tkabbir u rata ta' żieda fix-xogħol.

Rajna rapporti oħrajn mill-Bank Ċentrali u produzzjoni mill-Eurostat u kollha qegħdin jikkonfermaw din ir-rata.

Xi tfisser din ir-rata? Tfisser li jekk ma jiżdidux il-miżuri li fil-fatt għandna ppjanati, din ir-rata wieħed għandu jistennieha b'mod normali, rata li hija wkoll sostenibbli. Abbażi ta' investiment ġdid li jkompli jistimula l-ekonomija u allura wieħed jistenna ukoll meta tista' wkoll titla' 'l fuq.

Din ir-rata hija li tlaħħaq mas-suq tax-xogħol, għax jekk għandna mhux kwistjonijiet ta' ostakli imma dawk li bl-Ingliż ngħidulhom *constrains* li jkunu qegħdin iżommuk. Għandek l-ewwel nett l-*availability* tan-nies. Il-problema llum mhix ta' nies li huma bla xogħol, biex jinstabilhom ix-xogħol, għalkemm dan dejjem jibqa' għax l-ekonomija mhix mejta, anzi, imma għaddejja l-ħin kollu. Hija bħal organiżmu ħaj u allura dejjem għandek li xi ħadd ħiereġ minn impjieg u dieħel f'impjieg ieħor.

Min ħiereġ mill-iskola, min jidħol fid-dinja tax-xogħol, min jirtira, l-ieħor joħodlu postu, bħala parti mill-proċess u dak huwa normali. Ħaġa oħra hi jekk ikollok suq limitat, bħalma fil-fatt qed jiġri f'pajjiżna, tant għandna rata qawwija li jkollna niddependu minn nies barranin biex l-ekonomija żżomm dik ir-rata u allura dejjem qed tiġi illimitata xi ftit jew wisq. Wieħed ma jistax jistenna rati li jikbru fenominali għax jilħqu dak li ngħidulu s-*cealing*. Għax hemm dak il-bżonn ta' nies *manodopera* li inti jew se tħarreġ in-nies f'pajjiżek jew inkella se jkollok tiddependi minn nies barranin. Għandek ukoll limiti oħrajn, bħal, per eżempju, l-*availability* ta' uffiċini.

L-ekonomija moderna tal-lum bħas-servizzi finanzjarji, I-Gaming u oħrajn għandhom bżonn uffiċini u allura jekk l-*availability* ma tlaħħaqx mal-produzzjoni, allura hemmhekk għandek limitazzjonijiet oħrajn.

Ma' dawn li semmejna għandek ukoll l-infrastruttura, it-toroq u traffiku. Mela allura investiment bħalma wegħedna qabel l-elezzjoni li se jkun immirat biex tkabbar l-ekonomija, tkabbar l-infrastruttura tal-ekonomija biex tlaħħaq ma' ekonomija akbar. Bħal meta lit-tfal trid tmur tixtrilhom libsa ikbar għax ikunu qegħdin jikbru u dan hu li trid l-ekonomija. Biex l-ekonomija tkun komda bħalma wieħed ikun komdu fi ħwejġu, trid tinxtara libsa li tkun adattata għall-persuna. Li issa l-ekonomija qegħda tikber allura trid infrastruttura akbar u iktar moderna.

Il-miri qegħdin hemm. Il-pjani kif se jintlaħqu dawn il-miri qegħdin hemm ukoll. L-istess il-finanzjament għalihom. Jonqos biss li nibdew nimplimentaw dak li ppjanajna. Konvint li la darba nkunu qegħdin niġbdu ħabel wieħed allura se nkunu qegħdin għal darb'oħra nirnexxu f'ħidmietna b'risq pajjiżna.

Marlene Farrugia

Sur Editur,

Fl-ittra tiegħi intitolata "Marlene u l-Presidenza", li dehret fil-ħarġa ta' L-ORIZZONT tal-Ġimgħa, 26 ta' Mejju 2017, jiena kont żvelajt dettalji dwar il-kilba għall-poter li għandha Marlene Farrugia. Kont infurmajt lill-qarrejja li hija riedet issir il-president minflok Marie Louise Coleiro Preca u issa, li mhux se jirnexxilha li xi darba tkun president, trid tilħaq bħala kap tan-Nazzjonalisti bit-tama li xi darba tkun prim ministru.

Meta aċċettaw lil Marlene Farrugia magħhom, tal-PN daħħlu l-lifa f'ħobbhom u qabel ma tigdimhom u toqtolhom ma jkunux kuntenti. Forsi l-akbar disfatta li sofra Simon Busuttil kienet meta afda l-kampanja elettorali fuq żewġ nisa, jiġifieri Daphne Caruana Galizia u Marlene Farrugia. In-nisa huma ferm makakki u mara taf tkun kattiva u krudili biex tivvendika ruħha minn xi azzjoni vera jew immaġinarja.

Il-partit se jagħmel sew li jafda fit-tesserati għall-ħatra ta' kap ġdid, anzi anke tal-eżekuttiv kollu. Imma fl-istess waqt l-imponiment ta' żewġ kandidati biss turi li lanqas it-tesserati m'huma fdati fil-għażla ġenwina. Naturalment RCC ma jiħux pjaċir li l-kontroll ma jkunx f'idejh. Dejjem irid xi pupazz li jiġbidlu l-ispaga. Jinħtieġ li jkun hemm bidla sħiħa u ġenwina inkella jibqa' filħofra li ħaffru huma stess.

Jekk iridu jagħmlu mara bħala kap, għandhom nisa kapaċi u leali fil-partit, imma qatt m'għandhom jafdaw lil xi serp jew lifa. Hi x'inhi s-sitwazzjoni u jseħħ dak li jseħħ, il-PN irid jitwarrab mill-firien u minn dawn iż-żewġ nisa u jaħsel idu minnhom. U fuq kollox iridu jwarrbu lill-Gran Mastru li huwa mażżra kbira ma' għonqhom.

Forsi ma jafux bl-espressjoni "taqta' fil-laħam il-ħaj". Imma forsi puliti wisq biex ikunu jafu espressjonijiet tal-massa. Taparsi Kristjani u nsew kliem Ġesù meta qal li aħjar tmur il-ġenna b'id waħda. U jien ngħidilhom, aħjar tkunu fil-parlament b'inqas deputati milli taqgħu aktar għaċ-ċajt u ż-żufjett.

M'għandhomx il-kuraġġ jammettu l-iżbalji tagħhom u dejjem ifittxu xi skuża banali. Marlene taparsi tiddefendi lil Simon u ma tridux iwarrab, imma l-iskop tagħha hu uniku, għax mingħajr Simon, hi tispiċċa fixxejn. Għaliex ħafna iridu li jibqgħu jirrepetu l-istess żbalji? Il-PN jinħtieġ għaqda u li jinsew l-antik għax minn dejjem kien iffurmat minn ħafna fazzjonijiet, xi drabi kontra xulxin. Għalhekk intenni, attenti minn RCC, attenti min-nisa, l-aktar minn MF u fuq kollox minn DCG.

IR-REĠINA TA' MALTA,
Gwardamanġa